

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, י' באייר, תשע"ח
25 באפריל, 2018
113/2018

האוכלוסייה הדרוזית בישראל - לקט נתונים לרגל חג הנביא שועיב The Druze Population of Israel

- בסוף 2017, מנתה אוכלוסיית הדרוזים בישראל כ-141 אלף נפש (נתונים ארעיים).
- בסוף 2016, היישובים עם מספר הדרוזים הגדול ביותר היו דאלית אל-כרמל (16.5 אלף) וירכא (16.2 אלף).
- **שיעור הפריון הכולל** (מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה) ב-2016 עמד על 2.2 ילדים בממוצע לאישה דרוזית. **שיעור הפריון הכולל בקרב הנשים הדרוזיות נמצא במגמת ירידה מאמצע שנות ה-60**. שיא הפריון, 7.9 ילדים לאישה, נמדד ב-1964. ב-1990 היה השיעור 4.1 ילדים לאישה, ב-2000 - 3.1 וב-2010 - 2.5.
- ב-2017 היו בישראל כ-37 אלף משקי בית שבראשם עמד דרוזי, כ-1.5% מכלל משקי הבית בישראל.
- **גודל משק הבית** הממוצע ב-2017 נאמד בכ-4.0 נפשות, גבוה יותר ממשקי בית יהודיים ונוצריים (3.1), וקטן מזה של משקי בית מוסלמיים (4.7), בדומה לשנים הקודמות.
- בשנת 2017 83.4% מ-37 אלף משקי הבית של הדרוזים היו משקי בית עם מועסקים, אחוז גבוה מזה של המוסלמים 77.6% ומשל הנוצרים 79.1%.
- בקרב הדרוזים בדומה למוסלמים, יש פער גדול בין ההשתתפות של גברים בכוח העבודה לבין זו של הנשים. אחוז הגברים הדרוזים **המשתתפים בכוח העבודה** הגיע ב-2017 ל-70.2%, ואילו אחוז הנשים הדרוזיות הגיע ל-34.8%.
- בשנת תשע"ז (2016/17) **למדו** 5.5 אלף סטודנטים דרוזים בכל **המוסדות להשכלה גבוהה** בישראל. בהשוואה לשנה הקודמת, עלה מספרם ב-8.0%. בראייה רב-שנתית, גדל מספר הסטודנטים הדרוזים פי 3.2 תוך 17 שנים.
- **מקצועות לימוד**¹ שבהם חלקם היחסי של הדרוזים היה גבוה משמעותית בהשוואה לחלקם היחסי באוכלוסייה: הוראת מדעי הרוח והחברה (14.8%), מוזיקולוגיה (12.7%), הנדסה גאודטית (10.7%), ספרות עברית (9.6%), שפה וספרות ערבית (9.0%) והנדסת איכות (8.8%).

[לנתוני התרשימים](#)

¹ במקצועות לימוד שאותם למדו 50 סטודנטים ויותר.

בסוף שנת 2017 מנתה העדה הדרוזית בישראל כ-141 אלף נפש, 1.6% מסך כל האוכלוסייה בישראל ו-7.7% מהאוכלוסייה הערבית במדינה (נתונים ארעיים).

עם קום המדינה חיו בישראל כ-14.5 אלף דרוזים (1.2% מכלל האוכלוסייה). במהלך השנים גדלה האוכלוסייה הדרוזית בעיקר כתוצאה מריבוי טבעי (לידות פחות פטירות) וסיפוח רמת הגולן בשנת 1981.

פיזור גאוגרפי בשנת 2016

הדרוזים בישראל מתגוררים בשני מחוזות עיקריים: מחוז הצפון (כ-81% מהאוכלוסייה הדרוזית) ומחוז חיפה (כ-19%). 98% מהדרוזים בישראל מתגוררים ב-19 יישובים, 17 מהם נמצאים במחוז הצפון ושני יישובים נמצאים במחוז חיפה. חלקה היחסי של אוכלוסיית הדרוזים ביישובים אלה גבוה. ב-13 יישובים חלקם היחסי הוא 95% ויותר מאוכלוסיית היישוב, ובשבעה מתוכם (בית ג'ן, מג'דל שמס, בוקעאתא, ג'ולס, יאנוח-ג'ת, סאג'ור, מסעדה ועין קנייא) האוכלוסייה הדרוזית מהווה 100% מכלל אוכלוסיית היישוב. היישובים עם מספר הדרוזים הגבוה ביותר בשנת 2016 היו דאלית אל-כרמל וירכא.

לוח א - האוכלוסייה הדרוזית בסוף שנת 2016 ביישובים עיקריים

שם היישוב	מחוז	סה"כ דרוזים ביישוב (אלפים)	אחוז הדרוזים מסה"כ האוכלוסייה ביישוב
דאלית אל-כרמל	חיפה	16.5	97
ירכא	צפון	16.2	98
מג'אר	צפון	12.7	58
בית ג'ן	צפון	11.6	100
מג'דל שמס	צפון	10.8	100
עספיא	חיפה	9.1	76
כסרא-סמיע	צפון	7.9	95
בוקעאתא	צפון	6.4	100
יאנוח-ג'ת	צפון	6.4	100
ג'ולס	צפון	6.2	100
חורפיש	צפון	5.9	96
שפרעם	צפון	5.7	14
פקיעין (בוקיעה)	צפון	4.4	78
סאג'ור	צפון	4.1	30
אבו סנאן	צפון	4.1	100
מסעדה	צפון	3.6	100
ראמה	צפון	2.3	31
עין קנייא	צפון	2.0	100

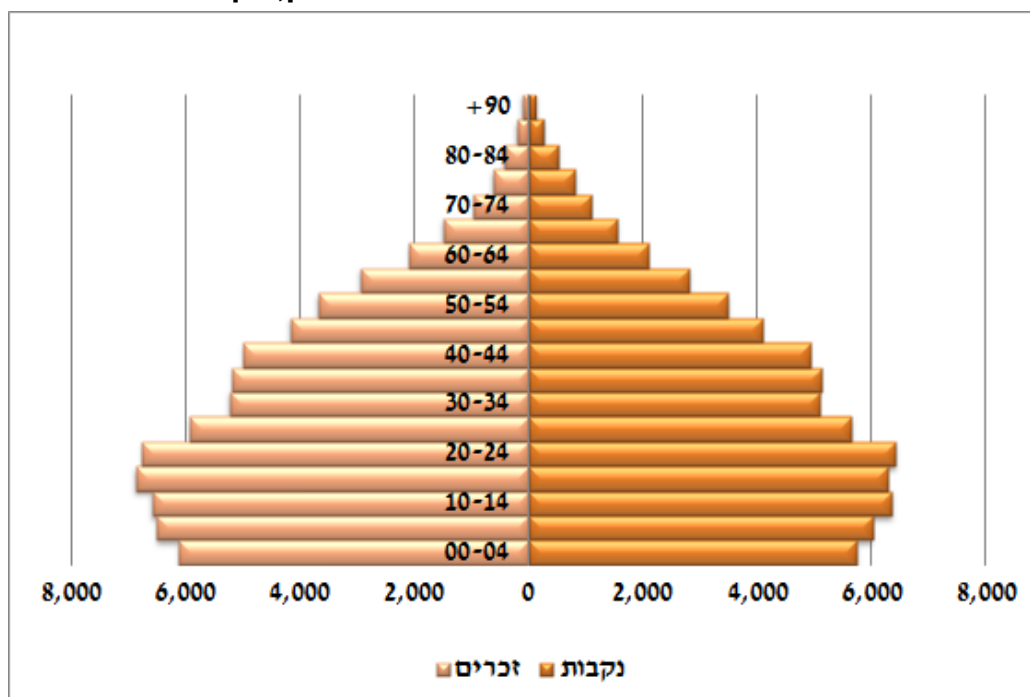
² כולל הדרוזים בנפת גולן שנוספו לאוכלוסייה בשנת 1981.

שם היישוב	מחוז	סה"כ דרוזים (ביישוב אלפים)	אחוז הדרוזים מסה"כ האוכלוסייה ביישוב
עין אל-אסד	צפון	0.8	97

קצב גידול: שיעור הגידול של האוכלוסייה הדרוזית בשנת 2016 (1.5%) היה נמוך מזה של האוכלוסייה המוסלמית (2.4%), ומזה של האוכלוסיות היהודית (1.8%), וגבוה מעט מקצב הגידול של האוכלוסייה הנוצרית (1.4%).

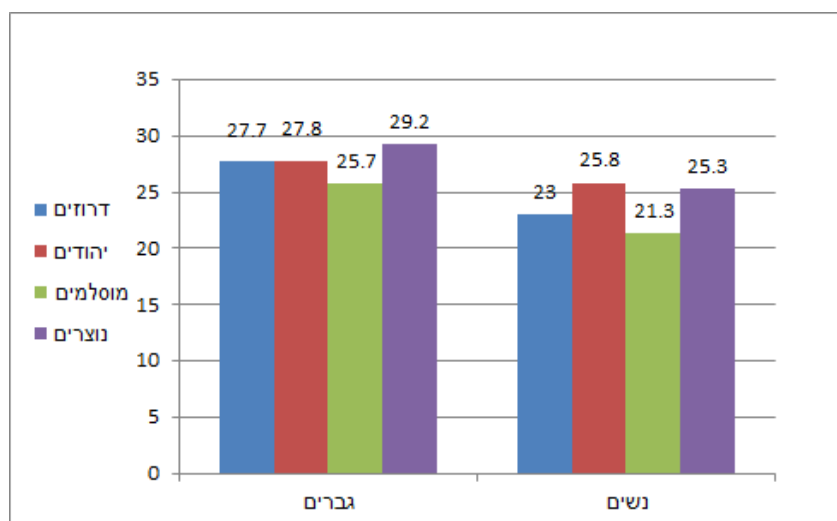
מבנה גילים: בסוף שנת 2016 היה הגיל החציוני (הגיל שמחצית האוכלוסייה נמצאת מעליו ומחציתה מתחתיו) באוכלוסייה הדרוזית 27.5 שנים. 26.8% מהאוכלוסייה הדרוזית היו ילדים בני 0-14 שנים וכ-5.9% בני 65 ומעלה. מבנה גילים זה הוא תוצאה של מגמה מתמשכת של ירידה בפריון. לשם השוואה, בשנת 2000 הגיל החציוני באוכלוסייה הדרוזית היה 21.9 שנים, אחוז הילדים בני 0-14 היה 35.8%, ואחוז בני 65 ומעלה היה 3.9%.

תרשים 1 - אוכלוסיית הדרוזים בישראל לפי גיל ומין, סוף 2016

גיל בנישואין: בשנת 2015 היה הגיל החציוני בנישואין ראשונים (הגיל שמחצית מהנישאים נמצאת מעליו ומחציתה מתחתיו) בעדה הדרוזית 27.7 בקרב גברים ו-23.0 שנים בקרב נשים. גיל הנישואין של הנשים הדרוזיות גבוה מהגיל של המוסלמיות ונמוך מהגיל של היהודיות והנוצריות. לעומת זאת, גיל הנישואין של הגברים הדרוזים, דומה לגיל של היהודים, גבוה מגיל המוסלמים ונמוך מגיל הנוצרים.

תרשים 2 - גיל נישואין חציוני בנישואין ראשונים לפי דת ומין, 2015

ילודה ופריון

במהלך שנת 2016 נולדו בישראל 2,446 תינוקות לנשים דרוזיות, כ-1.3% מכלל התינוקות שנולדו בישראל בשנה זו (פחות מחלקם באוכלוסייה שעמד על 1.6%).

מספר הילדים הממוצע שאישה דרוזית צפויה ללדת במהלך חייה (שיעור הפריון הכולל) עמד בשנת 2016 על 2.2 ילדים לאישה, נמוך מזה של הנשים היהודיות (3.2) והמוסלמיות (3.3) ודומה לזה של הנשים הנוצריות (2.1). בחמישים השנים האחרונות ירד שיעור הפריון של הנשים הדרוזיות ב-72%. שיא הפריון, 7.9 ילדים לאישה, נמדד בשנת 1964. בשנת 1990 היה השיעור 4.1 ילדים לאישה, בשנת 2000 - 3.1 ובשנת 2010 - 2.5. ירידה זו הינה תוצאה של ירידה בשיעורי הפריון בכל קבוצות הגיל של הנשים, דחיית עיתוי הלידה הראשונה שלהן ועלייה בגיל הממוצע של האם בלידה.

משקי בית ומשפחות³

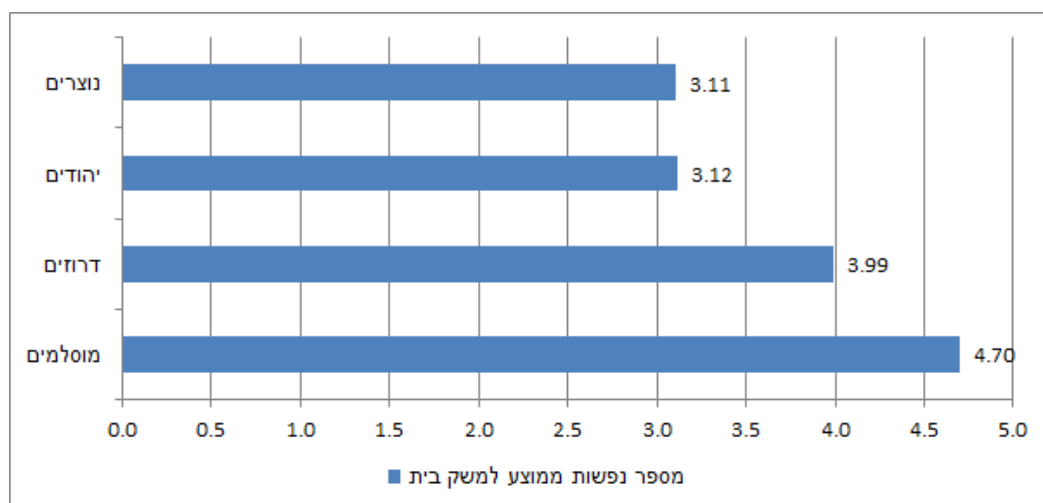
בשנת 2017 היו בישראל כ-37 אלף משקי בית שבראשם עמד דרוזי, והם היוו כ-1.5% מכלל משקי הבית בישראל בדומה לשנים הקודמות.

³ **משק בית** - אדם אחד או קבוצת אנשים הגרים יחד בדירה אחת באופן קבוע ברוב ימות השבוע ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה.

משק בית משפחתי: משק בית שיש בו לפחות משפחה אחת.
משפחה - (משפחה גרעינית) שני אנשים או יותר הגרים באותו משק בית וקשורים זה לזה כבני זוג נשואים או לא נשואים, או כהורה וילד. סוגי המשפחה העיקריים הם: זוג בלבד, זוג עם ילדים (בקבוצות גיל שונות לפי גיל הילד הצעיר) או הורה יחיד עם ילדים.

הנתונים על משקי בית ומשפחות מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2017. הנתונים אינם כוללים את הגרים במוסדות, בקיבוצים, במעונות סטודנטים ואת הגרים מחוץ ליישובים (בדוויים בדרום).

תרשים 3 - גודל משק בית ממוצע לפי דת, 2017

כ-81% מהמשפחות הדרוזיות הן בעלות מבנה מסורתי, הכולל זוג עם ילדים (ילדים בכל גיל). זהו האחוז הגבוה ביותר בהשוואה לדתות האחרות: 78% בקרב המוסלמים, 63% בקרב הנוצרים ו-59% בקרב היהודים. 64% מכלל המשפחות הדרוזיות כוללות זוג עם לפחות ילד אחד עד גיל 17, בדומה למשפחות המוסלמיות וגבוה בהשוואה למשפחות היהודיות והנוצריות (45% ו-42%, בהתאמה). מספר הילדים הממוצע עד גיל 17 במשפחות הדרוזיות עם ילדים עד גיל זה הוא 2.1, נמוך בהשוואה למשפחות היהודיות (2.4) והמוסלמיות (2.8) וגבוה במעט מהמשפחות הנוצריות (1.9). מגורים לבד אינם נפוצים בקרב הדרוזים. כ-7% בלבד הם משקי בית של אדם אחד בלבד, בדומה למשקי הבית המוסלמיים, בהשוואה לכ-21% ממשקי הבית היהודיים וכ-18% ממשקי הבית הנוצריים.

בשנת 2017 היו כ-37 אלף משקי בית של דרוזים, מהם 83.4% משקי בית עם מועסקים, גבוה מזה של המוסלמים 77.6% ומשל הנוצרים 79.1%. ממוצע הנפשות לחדר בקרב הדרוזים היה 1.14, גבוה מזה של הנוצרים (1.02) ונמוך מזה של המוסלמים (1.40). בקרב הדרוזים בדומה למוסלמים, יש פער גדול בין ההשתתפות של גברים בכוח העבודה לבין זו של הנשים. אחוז הגברים הדרוזים המשתתפים בכוח העבודה הגיע ב-2017 ל-70.2% (בהשוואה ל-61.5% בקרב המוסלמים ול-67.9% בקרב הנוצרים). אחוז הנשים הדרוזיות המשתתפות בכוח העבודה הגיע ל-34.8% (בהשוואה ל-25.3% בקרב המוסלמיות ול-48.3% בקרב הנוצריות). מתוך 53.5 אלף הדרוזים המועסקים היו 32.7% עובדים מקצועיים בתעשייה ובבינוי ועובדים מקצועיים אחרים, ועוד 26.1% עובדי מכירות ושירותים; 15.3% עבדו בענף התעשייה ו-13.9% בענף מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי. 3.2% מהדרוזים לא למדו כלל. מתוך אלה שלמדו: 2.7% לא קיבלו תעודה, ל-30.6% השכלה יסודית או חטיבת ביניים, 15.7% סיימו תיכון ללא תעודת בגרות, ל-31.3% תעודת בגרות, ל-7.4% תעודת סיום של בית ספר על-תיכוני שאינה תעודה אקדמית ול-12.4% תואר אקדמי או תעודה אקדמית.

סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה

בשנת תשע"ז (2016/17) למדו 5.5 אלף סטודנטים דרוזים בכל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל. בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו - 2015/16) עלה מספרם ב-8.0%. בראייה רב שנתית, גדל מספר הסטודנטים הדרוזים פי 3.2 תוך 17 שנים (בשנת תש"ס - 1999/00, עמד מספרם על 1.7 אלף סטודנטים). בתשע"ז, 1,971 סטודנטים דרוזים למדו באוניברסיטאות, 784 - באוניברסיטה הפתוחה, 2,043 - במכללות אקדמיות ו-734 סטודנטים למדו במכללות אקדמיות לחינוך. העלייה במספרם לעומת השנה הקודמת (תשע"ו) באה לידי ביטוי בעיקר במכללות האקדמיות (1,728 סטודנטים באותה שנה).

מקרב כלל הסטודנטים הדרוזים בשנת תשע"ז, 79.8% למדו לקראת תואר ראשון (מתוכם, 27.6% למדו בשנה הראשונה), 18.3% - לקראת תואר שני, 1.1% - לקראת תואר שלישי ו-0.8% למדו לקראת תעודה אקדמית. 17 שנים קודם לכן, שיעור הסטודנטים לתואר ראשון בקרב הדרוזים עמד על 90.0%, ואילו אחוז הסטודנטים לתואר שני מקרבם היה 7.2%.

מקרב כלל הסטודנטים שלמדו בשנת תשע"ז באוניברסיטאות בישראל,⁴ אחוז הדרוזים עמד על 1.6%. באוניברסיטת חיפה היה אחוז הדרוזים הגבוה ביותר (6.0%) ולאחריה בטכניון (2.3%). אחוז הדרוזים הנמוך ביותר היה במכון ויצמן למדע (0.1%). **באוניברסיטה הפתוחה** עמד האחוז על 1.8%. 2.0% מכלל הסטודנטים **במכללות האקדמיות** היו דרוזים (2.2% במכללות המתוקצבות ו-1.7% במכללות הלא מתוקצבות). בין המכללות עצמן הייתה שונות מאוד גדולה בחלקם היחסי בהתאם למיקומן הגאוגרפי. במכללות אקדמיות הממוקמות בצפון הארץ אחוזי הדרוזים היו גבוהים יחסית: 16.0% במכללה האקדמית צפת, 12.7% במכללה האקדמית גליל מערבי, 7.4% במרכז האקדמי כרמל שבחיפה, 7.3% במכללה האקדמית כנרת בעמק

⁴ לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

הירדן, 7.2% במכללה האקדמית להנדסה על שם אורט בראודה (כרמיאל) ו-6.6% במכללה האקדמית תל חי. לעומת זאת, ב-12 מכללות אקדמיות הממוקמות במרכז ובדרום חלקם היחסי היה זעום (עד 0.2%).

במכללות האקדמיות לחינוך עמד אחוז הסטודנטים הדרוזים על 2.0%.

בקרב כלל הסטודנטים הדרוזים שלמדו לקראת תואר ראשון,⁵ חינוך והכשרה להוראה היה תחום הלימוד הנפוץ ביותר (22.4%) ולאחריו מדעי החברה (20.9%), הנדסה ואדריכלות (15.8%), עסקים ומדעי הניהול (7.7%), מקצועות עזר רפואיים (6.0%) ומדעי הרוח הכלליים (5.7%). כמה תחומי לימוד היו נפוצים יותר בקרב הדרוזים מאשר בקרב כלל הסטודנטים לתואר ראשון בישראל (מדעי החברה; מדעי הרוח הכלליים), ואילו תחומי לימוד אחרים היו נפוצים פחות (עסקים ומדעי הניהול; משפטים; מדעי הטבע ומתמטיקה).

כשבוחנים את כלל הסטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות אקדמיות בישראל, אפשר לראות שבכמה מקצועות לימוד⁶ חלקם היחסי של הדרוזים היה גבוה משמעותית בהשוואה לחלקם היחסי באוכלוסייה, לדוגמה: הוראת מדעי הרוח והחברה (14.8%), מוזיקולוגיה (12.7%), הנדסה גאודטית (10.7%), ספרות עברית (9.6%), שפה וספרות ערבית (9.0%) והנדסת איכות (8.8%). כמו כן, היו מקצועות רבים שבהם חלקם היחסי של הדרוזים היה זעום (0.2% ומטה), ביניהם קולנוע וטלוויזיה, תקשורת חזותית, היסטוריה והיסטוריה כללית וגיאולוגיה.

אחוז הנשים בקרב הסטודנטים לתואר ראשון היה גבוה יותר בקרב הדרוזים בהשוואה לכלל הסטודנטים (65.9% לעומת 58.2%, בהתאמה) וכך גם בקרב הסטודנטים לתואר שני (67.4% לעומת 62.3%, בהתאמה). הגיל החציוני של הסטודנטים הדרוזים לקראת תואר ראשון היה 23.2 שנים, בהשוואה ל-25.3 שנים בקרב כלל הסטודנטים הלומדים לתואר זה. בקרב הסטודנטים הדרוזים שלמדו לקראת תואר שני, הגיל החציוני עמד על 35.0 שנים, והיה גבוה מהגיל החציוני של כלל הסטודנטים לתואר שני (31.9 שנים).

כמעט כל הסטודנטים הדרוזים לתואר ראשון גרו במחוזות הצפון וחיפה - 99.4% יחד. לשם השוואה, 29.1% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון בישראל גרו במחוזות אלו (יחד).

רובם הגדול של הסטודנטים הדרוזים (62.0%) גרו ביישובים מאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים (אשכולות 1-3).⁷ אחוז זה היה גבוה באופן ניכר לעומת חלקם היחסי של אשכולות אלו בקרב כלל הסטודנטים לתואר ראשון בישראל (22.3%).

⁵ לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

⁶ במקצועות לימוד שאותם למדו 50 סטודנטים ויותר.

⁷ מדד חברתי-כלכלי: מדד משולב לקביעת הרמה החברתית-כלכלית של רשויות מקומיות. ערכי המדד סווגו לסולם של 1 עד 10. 1 מייצג את אשכול המגורים הנמוך ביותר, ו-10 מייצג את אשכול המגורים הגבוה ביותר. אשכולות המגורים קובצו לשלוש רמות: 1-3 ("נמוכה"), 4-7 ("בינונית"), 8-10 ("גבוהה"). לפרטים ראו: [אפינון יחידות גאוגרפיות וסיווג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2013 \(פ"מ 1694\)](#).

מקבלי תארים ממוסדות להשכלה גבוהה

בין השנים תש"ע (2009/10) לתשע"ז (2016/17) עלה מספר מקבלי התואר הדרוזים באופן משמעותי מ-580 ל-971 מקבלי תארים (עלייה של 67%). בתקופה זו מספרם באוניברסיטאות עלה ב-42% (מ-399 מקבלי תארים בתש"ע ל-568 בתשע"ז),⁸ אך במכללות האקדמיות לחינוך מספרם עלה ב-75% (מ-81 ל-142 מקבלי תארים, בהתאמה).

בתקופה זו, מספר הדרוזים שקיבלו תואר ראשון בכל המוסדות להשכלה גבוהה גדל מ-480 בוגרים בתש"ע ל-680 בתשע"ז (פי 1.4 לערך). לעומת זאת, הייתה עלייה דרמטית במספר מקבלי תואר שני הדרוזים (מ-75 מוסמכים בתש"ע ל-269 מוסמכים בתשע"ז - פי 2.59).

---

⁸ כולל האוניברסיטה הפתוחה.